

Ökumenikus istentisztelet államalapításunk ünnepének előestéjén

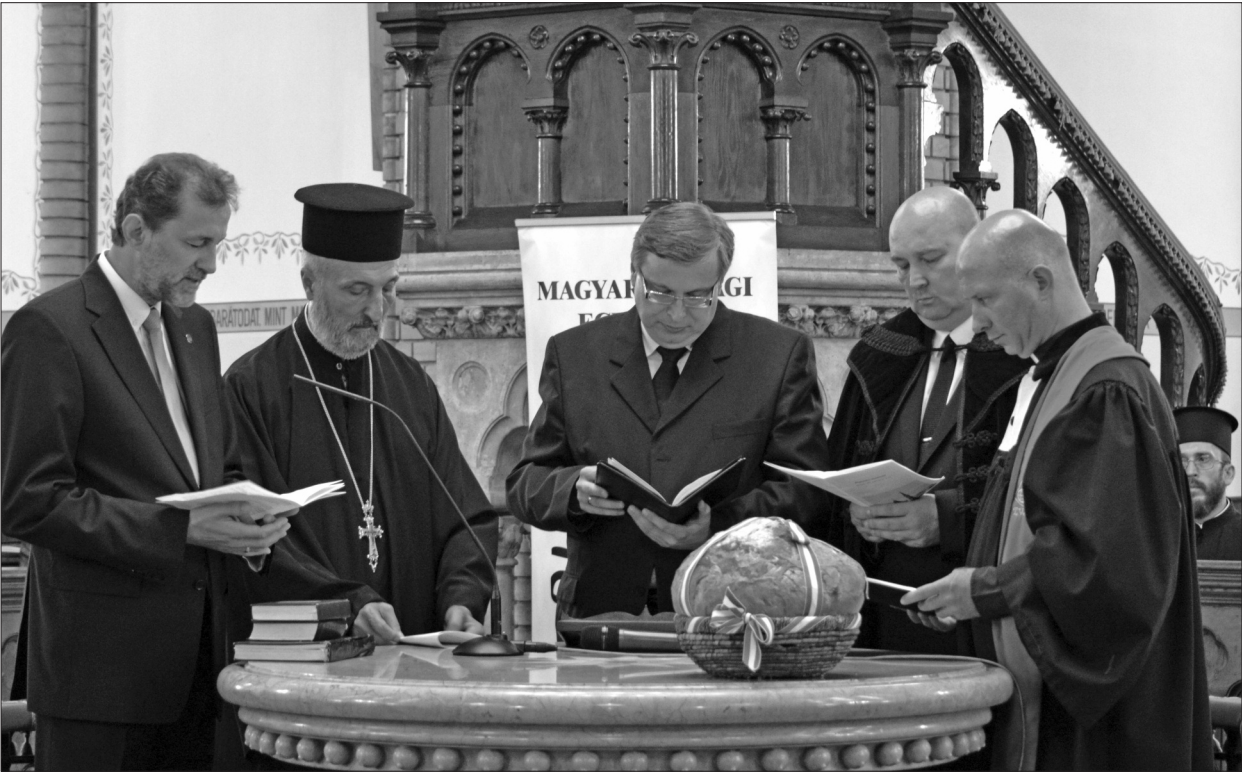
A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának tagegyházai és tagszervezetei ökumenikus hálaadó istentiszteletet tartottak augusztus 19-én a budapesti Szilágyi Dezső téri református templomban. Az ige hirdetést *dr. Szabó István* református püspök tartotta, a Szent István-napi kenyeret *Gáncs Péter* evangélikus püspök áldotta meg.

A római katolikus, református, evangélikus, baptista, metodista, pünkösdi, anglikán és ortodox felekezet vezetőinek közös szolgálatával tartott istentiszteleten hálát adtak a jelenlévők Magyarorszáért, áldást kértek a magyar népre és vezetőire, illetve kérték Istent, hogy adjon bölcsességet mindannyiunknak.

„Az ökumenikus istentiszteleten az Úrra tekintünk, hiszen őáltala tudjuk igazán felmérni, hogy mi, magyarok kik vagyunk itt a Kárpát-medencében és szerte a világban. Órá tekintve erősödik meg önazonosságunk, és őáltala tudjuk igazán, hogy mi a feladatunk: elsősorban annak a megőrzése, amit Isten e hazában Jézus Krisztus által ránk bízott” – fogalmazott köszöntőjében *Steinbach József* református püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke.

Gáncs Péter a hidak példáján keresztül mutatott rá arra, hogy fontos az egymás közötti kapcsolat. „A híd az, ami az elválasztás helyett összeköti minket. A mai alkalom ilyen, hiszen összeköti a hétköznapot az ünnepnappal – fogalmazott a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke. – Segítse a közös együttlétünk, hogy találkozzon az ünnep és a hétköznap, az ország háza és az Isten háza, a jelen és a jövő” – emelte ki az evangélikus egyházi vezető.

Az emlékezés fontosságára hívta fel a jelenlévők figyelmét *dr. Szabó Ist-*



Közös ima – *Papp János* baptista egyházelnök, *Kalota József* ortodox érseki vikárius, *Pataky Albert* pünkösdi egyházelnök, *Steinbach József* református püspök és *Fischl Vilmos* evangélikus lelkész

ván református püspök. A Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkészi elnöke beszédében kiemelte, hogy az ünnepen mindig a jövőt is kutatjuk, de ha sok körülöttünk a bizonytalanság, nehezen találjuk meg a helyes választ. A református püspök Rákóczi György példáját említette: a fejedelem a haditanács előtt imádkozott, hogy ne mások bölcsessége, hanem Isten igazsága érvényesüljön. „Jelenleg csak kapkodjuk a fejünket a sok megmondóember beszédei nyomán. Némelyikük közülük még Istenre is hivatkozik. Mint akiknek a zsebében van a recept. De ki hallgatja meg Istent?” Szabó István a szoltáros tanítására hivatkozva hangsúlyozta, hogy a döntések előtt az Úrhoz kell kiáltani, mert a va-

lódí válaszok nem emberektől, hanem ideológiáktól jönnek, hanem Istentől. „Fel kell kiáltanunk az elvesztség szorongató, jól megszervezett hatalmából! Ki kell zökkenni az utasíttatás kísértéséből! Ki kell simulnunk a kvóta-közgazdaságtanból! Ki kell zökkenünk az egyiptomi húsosfazekak teológiájából is! Helyettük pedig kérdezni kell, ahogyan kellett régen a rabszolgának: mi lesz velünk?” – fogalmazott a református püspök. Szabó István kiemelte: „Szabad emlékeznünk Isten kegyelmére, jókedvű áldására, arra, hogy nemcsak megáldotta a magyar népet, hanem meg is szánta. Emlékezzünk Isten szabadításaira!”

Az ökumenikus istentiszteleten került sor az ünnepi kenyér megáldására.

Gáncs Péter az utolsó vacsorára való emlékezésre hívta fel a figyelmet, valamint hálát adott azért, hogy idén sem szűkölködünk. Az evangélikus elnök-püspök köszönetet mondott a mezőgazdaságban dolgozóknak, hogy általuk kenyér jut a háztartásokba. „Isten áldása legyen ezen a kenyéren, mindannyiunk kenyerén. Hálát adunk azért, hogy másokkal is megoszthatjuk mindennapi kenyerünket” – mondta Gáncs Péter.

Az ökumenikus istentiszteleten részt vett többek között *Kövér László*, az Országgyűlés elnöke, *Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes, valamint egyházunk részéről *D. Szevik Imre* nyugalmazott püspök, *Bence Imre* esperes és *Gregersen-Labossa György* lelkész is.

■ GALAMBOS ÁDÁM

A gölnicbányai bányászszobor

A hét egykori felső-magyarországi bányaváros szövetsége rég felbomlott. Az eleven kohézió, a különleges kiváltság, amelyet 1487 decemberétől megáldapodásban rögzítettek Jászó, Szomolnok, Gölnicbánya, Rozsnyó, Igló, Telkibánya és Rudabánya között, mára csupán a történelem egyik epizódja.

A bányákra lakat került, a járatokban csend honol, az ércek zárványként pihennek a föld mélyén. A műtéti metszésekkel feltárt belső világ, a táj megsebzése, a kémiai eljárások, a robbantások nyomot hagyta maguk után, de nem csak a természetet átalakító tevékenység helyezett el mementókat. A bányászember is egy életre különleges társaságba került, és a lelke összeforrt azokkal, akik szintén alázártak a mélybe, kockázatot vállaltak, hogy a felszínre segítsék mindazt, amit az anyaföld a méhében kiérlett.

A szlovákiai Gölnicbányán ez év augusztusában az ércek, bányajáratok, telérek, főték, kibúvások, vitlák szerelmesei cseréltek eszmét egymással a bányavárosok és bányatelepülések kilencedik találkozóján. Telkibánya, a hajdanvolt királyi bányaváros ötfős delegációt indított útnak, hogy az ősi összetartozást megidézzék. Egy lá-

toztatás sikere a kapcsolatok építésében, a saját értékek képviselésében, a kikristályosodott élményekben, a visszhangos történetekben mérhető. Másra van szeme egy közösségfejlesztőnek, egy pedagógusnak, egy erdésznek, egy bányamérnöknek és egy lelkésznek.

Embert, szakmát, környezetet és lelkiséget vizsgálva a számomra mulhatatlan találkozás Gölnic főterén történt. Pedig körbeölelt a városka épületeinek homlokzatáról leköszönő folyamatos jelen; felsorakozott előttem a bánya művelésének megszámlálhatatlan sok szerkentyűje; magába fogadott a hegy gyomra, amikor a József tárná elnyújtottan ásított egyet, és belekeveredtem a fekete ruhás, aranygombos, csillogó paszományú, hetyke csákós sokadalomba is.

Ott áll a főtéren az a bányász. Az én emberem, akivel találkoznom kellett.

Fedetlen fővel, tömött bajusszal, talpig egyenruhában. Mintha ajkára fagyott volna a szó, vagy türelemmel várna, hogy a régi városháza tornyában alábbhagyjon a megafon melódiája. Ahogy a hegyek, erdők fegyelmezetten állják a lábrogyasztó dallamot, ő sem engedett tartásából. Tudatában van annak, hogy amire készül, amit tesz, túlnő rajta. A szolgálat, amelyben gyakorolja magát, egyetemes. Tekintete nem követi a járólélek sietős lépkeit. Felfelé néz. Szemkontaktusra nem számíthatok. Ha a lélek tükréből nem olvashatok is, de a keze beszédes. Nincs abban csomag, szerszám, zászló, ami használatra vár. A kéz, az izmok sajátosan pihennek. Az ujjak összekulcsolódtak, nem egymáson hever a két kéz. Céllal fonódtak össze tízes kötésben, már nem férhet hozzá kétség. Ime egy bányász, aki imádkozik.

Nem ment be ugyan a belső szobába, ahogy a Mester tanácsolta. Nem borult ugyan térdre, ahogy a megszólított személye kívánná. De legyen bocsánatos mindez, mert tudjuk, hogy közbenjár. Teszi ezt hűséggel, amióta

a művész zseni, *Szamorovszky Ödön* bronzba álmolta. Rajta kívül talán a belga *Constantin Meunier* volt az, aki ezt a témát sikerrel anyagba formálta.

Bár a veszélyes munkát végzők védőszentje Borbála, s a neki szentelt ol-tárok jellemezték a bányászcsaládokat és a bányajáratokat, azért az a bizodalمام, hogy az én bányászom könyörgésével a Szentháromság felé fordulva gyakorolja töredelmét. A mélybe indulók minden tapasztalatuk, minden szaktudásuk és minden bátorságuk mellé újra és újra a könyörülő Isten kegyelmét kérik. Bár többnyire csá-kánnyal, lámpással, csillével ábrázolják stilszerűen ezeket a munkásembereket, de tegyük hozzá, hogy az ima is az egyik fő tevékenységi körük. Számukra máshogy elképzelhetetlen az élet. Ezek a sokat próbált, edzett, szik-lanyúvó emberek akkor válnak igazán erőssé, amikor megnyitják testi-lelki érzékszerveiket a Mindenható előtt. Gölnicbánya főtere erre a paradoxonra világít rá: „...amikor erőtlén vagyok, akkor vagyok erős.” (2Kor 12,10)

■ SZALAY LÁSZLÓ PÁL

Oratio œcumenica

Mennyei Atyánk! Krisztus Urunk arra biztatott, hogy ne aggódjunk a holnapért, eléd állva imádságainkkal mégsem tudjuk elfedni aggodalmainkat, félelmeinket. Tudjuk, Atyánk, te nem is azt várod el tőlünk, hogy ne vegyük komolyan mindazt, ami félelemmel tölt el bennünket, hanem a félelemtől való szabadság útját akarod megnyitni számunkra. Köszönjük neked, Atyánk, hogy kimondott kéréseink és hálaadásunk által is a benned való szabadság útját egyengeted számunkra. Köszönjük neked, hogy imádságunkban erősítesz bennünket: mindenünk a te kezében van. Kérünk, segíts újra és újra megerősödnünk abban, hogy nem a természet erőitől, az emberi indulatoktól, a gonoszságtól függ az életünk, hanem te tartod kezében. Így kérünk: hadd helyezzük kezébe mindazt, ami nélkülöd fogva tartana bennünket.

Könyörgünk a teremtet viláért. Taníts bennünket felelősséget vállalni azért a környezetért, amelyet otthonunkká teremtettél. Tápláld bennünk az igényességet, hogy ne engedjük szennyezetté, lakhatatlanná válni otthonunkat.

Könyörgünk a félelmeinek kiszolgáltatott emberiségért. Te egymás felelősségére, szeretetére bízta bennünket, mi egymás ellenségeivé lettünk. Oly nehezen tudjuk rendezni megtört kapcsolatainkat, oly nehezen tudjuk összehangolni érdekeinket. Kérünk, segíts, hogy az indulatainkból, félelmeinkből táplálkozó veszekedés és háború egyre kevésbé nyomorítsa meg életünket. Könyörgünk azokért, akik az emberi gyűlölködés miatt veszítik el otthonukat, szeretteiket. Ne engedd, hogy mindezt tétlenül nézzük. Könyörgünk azokért, akiket betegség vagy magány gyötör. Add, hogy meglássuk: általunk is akarod enyhíteni a szenvedést.

Könyörgünk egyházadért. Ne engedd, hogy megszokjuk a benned való biztonság ajándékát. Ne engedd, hogy igéd üres szólammá legyen ajkunkon. Éleszd fel bennünk újra és újra az élő hitet, a rólad szóló bizonyágtétel lelkét. Add, hogy élni tudjunk azzal a felelősséggel, amelyet egyházadra bízta. Adj egymást építeni képes közösségeket, olyan alkalmakat, ahol megerősödhetünk a veled és a testvéreinkkel való kapcsolatban.

Könyörgünk, Atyánk, magunkért. Félelmeinket, aggodalmaskodásunkat csak te törheted meg: életet adó igédde. Bátoríts, biztass, ints igédde, hogy mindig keressük a benned való megnyugvás ajándékát.

Köszönjük, hogy mindenünket a te kezébe rakhatjuk le, mert ott van biztos helyen; és nemcsak abban az időtávlatban, amelyben mi tudunk reménykedni, hanem minden reménységünket meghaladóan a te eljövendő országodban – örökkön örökké. Ámen.

Születésnap gyertyaláng

Kétszáz éve önálló a bonyhádi gyülekezet

A templom felszentelésének évfordulóján, augusztus 20-án emlékeztek a bonyhádi evangélikusok arra, hogy gyülekezetük kétszáz éve önálló. Minden ilyen jubileum alkalom a múltba nézésre, de egyben az előretekintésre is. Az ünnepi istentiszteleten – *Aradi Andrásnak*, a Bonyhád–Hidas–Kismányoki Evangélikus Egyházközség lelkészének, valamint *Hevér Beatrixnek*, a Pécsi Evangélikus Egyházközség beosztott lelkészének a liturgiai szolgálata után – *Gáncs Péter* püspök Mt 5,14–15 alapján beszélt arról, hogy a gyülekezetnek ma is világító mécsesként, lámpásként kell jelen lennie az őt körülvevő világban.

Ajánkésképpen a püspök a bonyhádi közösség évszázados rögs múltját is szimbolizáló gyertyatartót hozott a gyülekezetnek; ennek a történetét már többen megismerhették akár a kerület missziói napján, akár „*A föld sója*” találkozó záró istentiszteletén. A gyertyatartó 1650 körül indult el Pfalzból, hogy a bonyhádi *Schmidt* család révén újra Németországba kerüljön, végül idén *Ulrich Zenkeren*, a Bajorországi Evangélikus Egyház egyháztanácsosán keresztül hazataláljon.

A kalandos utat bejárt ajándék azonban hiába szép, önmagában nem sokat ér. A püspök kiemelte igehirdetésében: fontos a bele való gyertya is, de Isten Lelkének lángja nélkül nincs világosság. Az egyház, a gyülekezetek életében ott kell, hogy ragyogjon Isten Lelkének tüze is, hogy világítson mindenki számára. A meghívón lévő zsol-táridézetet – „*Uram, szeretem háza-dat, ahol laksz, dicsőséged lakóhelyét*” (Zsolt 26,8) – nemcsak a karzat mellvértjén olvashatjuk német nyelven, de a Charis kamarakórus is megszólaltatta *Max Reger* német zeneszerző egyik művén keresztül.

Az istentisztelet után *Krähling Dániel* nyugalmazott esperes ismertette a gyülekezet történetét. Négy fontos korszakot emelt ki: az első a kezdetek, a második a növekedés, a harmadik a prosperitás kora, a legutóbbi az „ahogy lehet...” jellemezte időszak.

Az első lelkész a paksi születésű *Borbély József* volt (1816–1871), ekkorra a közösségnek már volt iskolája és temploma. Borbély Tolna megye történetébe is beírta a nevét, hiszen jó kapcsolatot ápolta a helyi *Perczel* családdal, és amikor barátja, *Perczel Mór* levélben értesítette őt az 1848-as márciusi eseményekről, még március 23-án – szinte az országban elsőként – megalapította a helyi nemzetőrséget. Ugyancsak ő – esperesként – járt közben *Haubner Máté* szuperintendens börtönbüntetése enyhítésének érdekében. Borbély József szolgálatának utolsó évében került az egykori sárszentlőrinci algimnázium Bonyhádra, hogy újraindulva szellemi és lelki bázisa legyen az itt élő evangélikusoknak.

Az őt követő *Gráf József* szintén évtizedeken keresztül vezette a gyülekezetet (1871–1918). *Gyurácz Ferenc* püspök tanácsára kis csoportok (férfitársaság, nőegylet, egyebek) létrehozásával igyekezett megállítani az ez idő alatt meginduló tömeges áttérést (elsősorban a baptista gyülekezetbe), amely később, a Fehé Evangélikus Diakonissza Nőegylet 1928-as megjelenésekor szinte teljesen megállt.

Ekkor azonban már – *Ráth György* rövid lelkései szolgálata után (1919–1921) – *Genersich Tivadar* volt a pásztor (1921–1947). A két világháború közötti időszak a virágzás korszaka. Megannyi közösség a gyülekezetben belül – három



KIRCHNÉ MÁTÉ RÉKA FELVÉTELE

iskola, kórusok, színjátszó kör, polgári kör, mozi – mutatta az eleven életet. Ezt vágta ketté a világháborút követő kollektív büntetés. Először házaikat kellett elhagyniuk, majd az akkori politika hazájukból is elűzte az itt élő, német gyökerű embereket. A gyülekezet lélekszáma a felére esett vissza, de az akkor szolgálatba álló *dr. Schlitt Gyula* (1947–1962) igyekezett megőrizni azt, amit még lehetett: német nyelvű szolgálatok, szindarabok gyülekezeti alkalmakon, személyre szabott lelkipásztorolás.

1962-ben került Gyönkről Bonyhádra az akkori esperes, *Krähling Dániel* (1962–1971), az ő idejében ünnepelte meg a közösség fennállásának százötvenedik évfordulóját. *Krähling Dániel* – egyháztörténeti jártasságánál is fogva – feldolgozta a gyülekezet történetét; az ünnepen együtt voltak az egykori anyagyülekezetek (Kismányok, Ma-

jos) és az egykori leánygyülekezetek (Szekezsárd, Magyarbóly) képviselői is. Betegségét és halálát követően fia, ifjabb *Krähling Dániel* vette át a szolgálatot (1972–2011). Az ő idejében került vissza egyházi fenntartásba a gimnázium, és renoválták a bonyhádi templomot. Ő alakított ki Kismányokon ifjúsági házat az egykori parókiából, testvérkapcsolatot létesítettek a bajorországi Erding gyülekezetével – a partnerség idén húszéves –, és közben sorra csatoltak gyülekezeteket Bonyhádhoz (Hidas után Alsónána, Bataapáti, Kismányok).

A mához legközelebbi időszak is az élni akarás jeleit mutatja. 2008-ban indult el a Charis kamarakórus, a fiatalok megalakították a Gábrriel zenekart *Antal Bálint* vezetésével. Bibliakör, baba-mama klub, táborok és családi istentiszteletek közössége – mind a bonyhádi gyülekezet jelenét jelentik.

A templomból kijövet a püspök – három kalapácsütéssel – szimbolikusan is megkezdte az egykori iskolaépület felújításának folyamatát. Isten nevében indul el tehát a gyülekezetnek ez a jövőbe mutató terve is.

Az ünnepség után a gimnázium régi tornatermében nemcsak terített asztalok várták a vendégeket, hanem gyülekezettörténeti kiállítás is, amelyet *Jenei József* presbiter, gimnáziumi történelemtanár állított össze. A jóízű beszélgetést és a születésnap tortá elfogyasztását követően a Gábrriel zenekar játszott.

A színes napot az a bizonyosság töltötte be, hogy a gyülekezetnek van miért hálát adnia. Tagjai a jelenben is megtapasztalhatják Isten Lelkének vezetését, hogy az evangélikus közösség világosság, lámpás legyen Bonyhád-on és környékén is.

■ ARADI ANDRÁS

Segítség az iskolakezdéshez

Az iskolások ceruzatartó süni-jének négyméteres óriás változatával kötött be a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet (MÖS) két hétre a budapesti Allee Bevásárlóközpontba, hogy így hívja fel a figyelmet *Iskolakezdés együtt!* elnevezésű, szeptember 4-ig tartó akciójára.

A program célja, hogy a vakáció utolsó napjaiban a bevásárlóközpontokat megrohamozó szülők közül minél többen csatlakozzanak az összefogáshoz, azokra is gondolva, akiknek önerőből esélyük sincs mindent beszerezni gyermekeiknek. Az E.ON és a Hello Wood által készített installáció adománypontként fog működni: mindenki, aki a helyszínen csatlakozik, magával vihet emléke egyet a süni tuskéibe rejtett ezer egyedi ceruzából.

Az adománygyűjtő akciót elindító augusztus 19-i sajtótájékoztatón a segélyszervezetnek és az akció stratégiai partnerének, az E.ON Hungáriának a munkatársai, valamint önkéntesek – köztük *Wolf Kati* énekesnő, a kampány

arca és *Székely Bulcsú* olimpiai bajnok vízilabdázó – segítettek a süni ceruzákkal való feltöltésében.

Hogyan lehet csatlakozni? A sajtótájékoztatón *Gáncs Kristóf*, a segélyszervezet kommunikációs igazgatója elmondta: a következő két hétben a szervezet minden helyszínen regisztráló adományozónak elküldi a www.segelyszervezet.hu/iskolakezdes adományozási felület linkjét. Ezen az oldalon egy bankkártya segítségével gyorsan és biztonságosan lehet támogatni a segélyakciót, melynek célja, hogy a tanévkezdésig ezer rászoruló gyermeket segítsen fejenként tízezer forint értékű, személyre szabott iskolakezdő csomaggal. Az átláthatóságra nagy gondot fordító segélyszervezet az akció lezárultával beszámolót küld a megadott e-mail-címekre minden adományozónak arról, hogyan érték célba a támogatások. Azok, akiknek nincs lehetőségük a weben segíteni, hívásonként/sms-enként 250 forinttal támogathatják az akciót a 1353-as adományvonalon is.

Forrás: MÖS



FOTO: FEKETE DÁNIEL

„Erőm és éneke az Úr”

Kovács Viktor iktatása Ajkán

Új szolgálati helyén, az Ajkai Evangélikus Egyházközségben ünnepi istentisztelet keretében iktatta be augusztus 6-án *Kovács Viktor* lelkészt *Polgárdi Sándor*, a Veszprémi Egyházmegye esperese. Az egyházmegye evangélikus lelkészein kívül a helyi református és katolikus közösség, valamint a város vezetésének képviselői is megtisztelték jelenlétükkel az ünnepi alkalmat.



EGERSZÉGI TIBOR FELVÉTELE

Polgárdi Sándor esperes prédikációjában Pál *Korinthusiakhoz írt leveléből* idézett: „...úgy futok, mint aki előtt nem bizonytalan a cél...” (9,26) A választott ige aktualitásával kapcsolatban az éppen akkor kezdődött riói olimpiát említette, kapcsolatba hozva *Kovács Viktor* sport iránti szeretetével. Igehirdetésében kiemelte a korábbi lelkész, *Vajda István* gyülekezetépítő munkáját és a gyülekezet örömteli várakozását az új lelkész iránt.

Az újonnan beiktatott lelkész a 118. zsol-tár alapján prédikált. „*»Erőm és éneke az Úr, megszabadított engem.«* Négy fontos dologról beszél ez az ige, én azonban csak háromról beszelnék ma. Erő, ének, Úr! Először az ének. Nagyon közel áll hozzám a zene, egészen kicsi gyerekkoromtól zenélek, a muzsi-

kát nagyon szeretem. Az Urat akarom szolgálni ezzel és a gyülekezetet építeni számban és lélekben egyaránt. Én ehhez értek, pontosabban én ezt kaptam, ezzel szolgálom majd. Erő. Furcsa most itt állni. Furcsa, mert sok mindent még nem tettünk meg egymásért, úgy

konkrétan. És mégis, a gyülekezet meghívott, és én jöttem. Semmilyen hosszú távú, erősen megalapozott erő-kifejtés nem történt közöttünk, és mégis, magamat és családomat rábíztam a gyülekezetre, és a gyülekezet is rám bízta a pásztori szolgálatot, a vezetést. És végül: az Úr. Pál apostol ezt mondta a Korinthus városában lévő gyülekezetnek: *»Mert úgy határoztam, hogy nem tudok közötteket másról, csak Jézus Krisztusról, róla is mint a megfeszítettől.«* (1Kor 2,2) Engedtesse meg, hogy én is ezt mondjam, kicsit kibővítve a zsol-táros *»Úr«* fogalmát. Mert itt másról nem lesz szó, csakis Krisztusról és az ő népéről, mert ez az elhívásunk. Nekem és a gyülekezetnek egyaránt” – mondta a lelkész.

Az újonnan beiktatott szolgátsátsat az egyházmegye lelkészei egy-egy igével áldották meg. Az istentiszteletet követő szeretetvendégségen az egyházmegye nevében *Polgárdi Sándor* esperes ajándékot adott át a lelkésznek. *Kovács Viktor* végül megköszönte a jókívánságokat, külön a gyülekezet vezetésének, a presbitériumnak, továbbá a gyülekezet tagjainak a bizalmat, a szeretetet, és kifejezte azon szándékát, hogy igyekszik továbbra is megbecsülni a bizalmat és tenni azt, amit az Úristen reá bízott.

■ SCHVARCZKOPF ANITA

Kovács Viktor Szolnokon született, általános és középiskolai tanulmányait is ott végezte. 2005-ben nyert felvételt az Evangélikus Hittudományi Egyetemre. 2009 tavaszán Erasmus-ösztöndíjjal egy szemesztert a finnországi Joensuu Egyetem (azóta Kelet-finnországi Egyetem) teológiai fakultásán tanult. 2011. július 3-án szentelte lelkésszé *dr. Fabiny Tamás* püspök Szolnokon. Ezután a Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség beosztott lelkésze, majd az Evangélikus Teológusotthon lelkésze lett. Közben 2013 novemberében sikeres parókusi vizsgát tett. 2014 augusztusától 2016 júliusáig a Somlószlói Evangélikus Egyházközség helyettes lelkészeként szolgált. 2016 augusztusától az Ajkai Evangélikus Egyházközség megválasztott lelkésze. 2012-ben feleségül vette *Sterczér Ritát*, akivel egy kislányt nevelnek.

Egyház és marketing

A templomnak is elkél a cégér

A Budapest-Fasori Evangélikus Egyházközség 2016 augusztusában harmadik alkalommal nyitotta meg templomának kapuit a nagyközönség előtt. Az épület így bekerült a főváros turisztikai látnivalói közé – de a cél nem pusztán ennyi. A statisztikák szerint egyre nő a templomot felkeresők száma.

A Nyitott templom programot alapvetően kettős cél motiválta: egyrészt vallási, másrészt világi. Felekezeti hovatartozástól függetlenül az egyházközség minél többeket igyekszik megcélozni, mintegy bepillantást engedve annak a fizikai térnek az atmoszférájába, amelyet az evangélikus liturgia szellemitere határoz meg. Így a más felekezetekből érkezettek is újabb ismeretekkel, élménnyel gazdagodhatnak, megismerhetik az evangélikus liturgia tárgyainak jellegzetességeit, az oltárt, a keresztyén szimbólumokat, illetve Pecz Samu remek épületének finom díszítményeit. A nyitott templom mindenki előtt, a nem hívó előtt is nyitva

lyítését jelentheti, a betérő segítséget kaphat ahhoz, hogy megélje saját viszonyát a Teremtőhöz. Ha ő maga is nyitott lélekkel lép be.

Talán jogosan merül fel a kérdés, hogy mi köze lehet egy egyházi programhoz a – talán sokak fejében negatív tartalommal bíró – marketingnek, amely sokszor a fogyasztók manipulálásával próbál termékeket vagy szolgáltatásokat eladni. Úgy válaszolhatunk erre, hogy a templomnak mint épületnek és mint a gyülekezet házának értékeit is közvetíteni kell a modern kor eszközeivel – bizonyos kerektek között, tiszteSSéggel –, ebben segíthet a marketing.



KÉRGES MÁTÉ FELVÉTELE

áll, aki tiszteletben tartja a hely méltóságát. A program tehát Budapest turisztikai kínálatát is bővíti. A kapunyitásnak szimbolikus tartalma van, üzenete szerint az egyház kész arra, hogy ajtót nyitva megossza értékeit, megmutassa tanításának alapjait, átvitt értelemben is ajtót nyisson. Egyszóval: a nyitott templom, a szakrális tér az Isten-ember kapcsolat mé-

A templom építészé Pecz Samu (1854–1922) volt, a historizáló építészet egyik legkiválóbb képviselője, aki több protestáns templomot is tervezett gotizáló stílusban. A budapest-fasori evangélikus templom tervezésekor a párizsi Sainte-Chapelle képe lebegett a szeme előtt, ez volt alkotásának legfőbb ihletője. A bejárat feletti mozaik Róth Miksa alkotása, amely a szecesszió

stílusában fogalmazza meg a jézusi mondatot: „Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket.” A templom belső terének historizáló kifestése szépen emeli ki az építészeti elemeket. Az oltár és a keresztek Pecz Samu tervei alapján készültek. A karcsú, csúcsíves ablakok és a boltozat angyalfejekkel díszített rozettája méltó keretet ad az oltárnak.

Az oltárkép festője Benczúr Gyula (1844–1920), az akadémikus történeti festészet egyik kimagasló alakja, aki a tőle megszokott technikai bravúrral, ki-fejező anyagkezeléssel készítette el képet. Eszmei értéke felbecsülhetetlen. A keresztelőmedence kőfaragómunkája Kauser János és társa nevéhez fűződik, a fedél Jancsurák Gusztáv rézműves ajándéka, amely a 1906-os párizsi világiállításon díjat nyert. A Pecz Samu tervezte, tölgyfából készült, csúcsíves orgonaház a homlokzat rozettájával harmóniában tölti ki a karzatot. Az orgonát Angster József és fia készítette. A templom pompás üvegablakai szintén Róth Miksa alkotásai.

Talán szokatlan ez a díszítettség egy 20. század elején épült protestáns templomban. De talán éppen ez ragadja meg a betérőt, a gazdagságnak, az emberi kreativitásnak és a szépség utáni vágy megnyilvánulásának ez a varázslatos egysége.

Az orgona hangja is „mennyei” atmoszférát teremt a kiváló akusztikájú térben. Az elmúlt években is sok neves előadóművész szólaltatta meg a hangszert. Fiaatal orgonaművészek, az egyházközség kántorai gyakorolhatnak is templomunkban – a kihallatszó orgonaszó mágnesként vonzza az arra járókat.

Elmondható, hogy a fasori evangélikus templomban a Nyitott templom program alapvetően az ember szép iránti vágyára apellál.

A nyitvatartás ideje alatt naponta harminc-negyven látogató fordul meg a templomban, nagyjából tíz különböző országból érkeznek. Ezek a találkozások lehetőséget kínálnak gyülekeztünk nemzetközi kapcsolatainak bővítésére is. A látogatók visszajelzései újabb impulzust, energiát adnak a munkánkhoz.

■ BRÜLL EDE
(Elérhetőségünk: www.facebook.com/bpfasor.)

Orgonazenés áhítatok

Nyár végén és ősszel is orgonazenés áhítatokat, meditációkat tartanak a Budapest szívében található Deák téri evangélikus templomban. Az áhítatok időpontja: vasárnaponként 18 óra.

Részletes program:	
Augusztus 28-án:	<i>Finta Gergely</i> – Orgonaest orgonabemutatóval
Szeptember 25-én:	<i>Kosóczki Tamás</i> – Bachtól Regerig
Október 9-én:	<i>Horváth Márton Levente</i> – Két évszázad párbeszéde (Cserekyei Andrea – szoprán; Horváth Béla – oboa)
Október 16-án:	<i>Kapitány Dénes</i> – Zene szomorúság idején
Október 30-án:	<i>Kémenczy Antal</i> – Esthajnalcsillag
November 27-én:	<i>Szabó Imre</i> – Ádventi orgonazene
Rövid orgonameditációk minden szerdán 5 órától hallgathatók. A belépés díjtan. Művészeti vezető: Finta Gergely.	

Az orgonáról. Az orgona eredetére vonatkozó adatok elvesznek az ősidők homályában. Szerkezetének ötletét valószínűleg az első kezdetleges pásztorsíp, majd később az összetett pán-síp adta. Sok évszázad telt el, míg ezekből a primitív hangszerekből a folyamatos tökéletesítés során az orgona elnyerte mai formáját. A hangszer kezdetleges formájáról és szerkezetéről már a Bibliában olvashatunk. Olyan fúvós hangszerekről van szó, amelyeknek a sípkészletét a levegő mesterséges befúvása hozta mozgás-

ba. Ilyen hangszert a feljegyzések szerint már a jeruzsálemi Salamon-templomban is használtak.

A víziorgona vagy hidraulisz minden bizonnyal a legkorábbi hangszer, amelyen billentyűzet segítségével lehetett játszani. Alexandriában Ktészbiosz (Kr. e. 285–222) találta fel az orgonát. Antik leírását Hérón *Pneumatika*, illetve *Vitruvius De re architectura* című művéből ismerjük. A hellenisztikus kor a hidrauliszt, más néven víziorgonát gépnek tekintette, zenei szempontból nem volt jelentősége. A Római Bi-

rodalomban viszont a nagy hangerejű víziorgonát elsősorban színházi előadások, cirkuszi játékok kíséretéhez használták. A császárság korától kezdve házi hangszerként is terjedt. Bizáncban a 4. század során a később egyeduralkodóvá vált fújtatásra kezdtek áttérni a vízi pumpálás helyett. Ennek ellenére a hangszer neve még a korai középkorban is hidraulisz maradt.

(Forrás: Wikipédia)

* * *

„A legnagyobb billentyűs hangszer, a templomi orgona a reneszánsz idején jutott el a tökéletességig. Az a primitív orgona, amely a 8. század után visszakерült a templomba és az udvari életbe, vagy kicsiny, hordozható hangszer volt, vagy hatalmas szörnyeteg, amit ököllel ütött súlyos emeltyűk működtettek. Most született meg belőle a gondosan kidolgozott, játszóasztallal kiegészített orgonatípus; egy-egy korabeli példányát ma is megtalálhatjuk Európában, például a spanyolországi Covarrubiasban: az ottani orgona eredeti reneszánsz hangszer, ma is jól működik.”

(Részlet Yehudi Menuhin *Az ember zenéje* című könyvéből)

Meghívó protestáns médiaműhelyre

Téma: nemzettudat a reformáció szellemiségében

Idén is aktív médiamunkásokat, továbbá a média belső, szakmai kérdései iránt érdeklődőket vár őszi tanácskozására a Protestáns Újságírók Szövetsége (Prúsz). Műhelyünk – a reformáció és nemzet tematikus év jegyében – a nemzettudat protestáns értelmezését, a hazához és a nacionalizmus-hoz való viszonyulás kérdéskörét vizsgálja, különös tekintettel a média, a mindenkori tömegkommunikáció szerepére. A „meglepetésvendéggként” várt külső előadó(k) mellett a témát ezúttal igazi műhelymunkával, főként közös beszélgetések, viták során kívánjuk feldolgozni a jelenlévőkkel.

Nemzettudat az olimpián címmel riói élményeiről számol be *Novotny Zoltán* sportriporter, a Prúsz elnöke, történeti előadást tart *Faggyas Sándor* újságíró, a Prúsz alelnöke, *1956 gyerekszemmel* címmel pedig a Rát Mátyás-díjas *Petróczi Éva* költő-újságíró.

Helyszín: Megbékélés Háza, 5309 Berekfürdő, Berek tér 19.
Időpont: 2016. szeptember 16–18.

A részvételi díj (péntek vacsorától vasárnap ebédig): 15 000 Ft, Prúsz-tagoknak: 7500 Ft. Jelentkezni (a férőhelyek függvényében) szeptember 8-ig a prusz@lutheran.hu e-mail-címen vagy a 20/824-9657-es mobilszámon lehet.

HIRDETÉS

Meghívó lelkészikztatásra. Jézus mondja: „*Aki tehát vallást tesz rólam az emberek előtt, arról majd én is vallást teszek mennyei Atyám előtt.*” (Mt 10,32) A Soproni Evangélikus Egyházközség szeretettel meghívja az augusztus 28-án vasárnap délelőtt 10 órakor a gyülekezet templomában kezdődő ünnepi istentiszteletre. Ennek keretében *Mesterházy Balázs*, a Soproni Evangélikus Egyházmegye esperese beiktatja tisztségébe *Pelikán Andrást*, az egyházközség megválasztott lelkészét. Szeretettel várjuk ünnepünkre Önt és kedves családját!

A nyugdíjas lelkészek szokásos találkozója szeptember 2-án a Deák téren fél 10-kor kezdődik, melyen *Zászkaliczky Péter* folytatja D. Raffay Sándor püspökről szóló előadását.

Meghívó papnétalálkozóra. Idén is megtartjuk hagyományos papnétalálkozóinkat, melyre minden aktívan dolgozó lelkész feleségét szeretettel hívjuk és várjuk. A találkozót *Effata* címmel szeptember 16–18. között rendezük az Andorka Rudolf Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthonban (8624 Balatonszárszó, Jókai u. 41.). További információ és jelentkezés szeptember 4-ig a következő e-mail-címeken: *Fabiny Katalin*: fabinykati@gmail.com; *Gáncs Péterné*: gancsmarti@vipmail.hu; *Szemereiné Szigethy Enikő*: szenikos-ter@gmail.com.

A budavári evangélikus szabadegyetem következő alkalmát szeptember 5-én, hétfőn 19 órai kezdettel tartjuk a Bécsi kapu téri evangélikus templom kápolnájában (1014 Budapest, Táncsics Mihály u. 28.). *Dr. Fabiny Tamás* püspök áhítatát követően *Tóth Ágnes* történész (Magyar Tudományos Akadémia Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézet) tart előadást *A magyarországi németek kitelepítése és az evangélikus egyház törekvései nem magyar anyanyelvű hívei védelmében (1944–48)* címmel. A belépés ingyenes, minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Egyetemi tanévnyitó. Az Evangélikus Hittudományi Egyetem szeptember 9-én, pénteken 14.30-kor tartja tanévnyitó istentiszteletét és ünnepi ülését a budapest-zuglói evangélikus templomban (Budapest XIV., Lőcsei út 32.). Az istentiszteleten *Gáncs Péter* elnök-püspök végzi az igehirdetés szolgálatát. Az ünnepi ülés rendje: megnyitás; rektori beszéd; az elsőévesek fogadalmátétele; mentori megbízólevelek átadása; hálaadás az új sportpályáért; bejelentések; Himnusz. Az offertórium a Dr. Sólyom Jenő Alapítvány javát szolgálja. Ünnepünkre szeretettel meghívjuk.

Dr. Szabó Lajos rektor

Dévai Bíró Mátyás-konferencia Óbudán. Az Óbudai Evangélikus Egyházközség vezetősége szeretettel hívja az érdeklődőket a Dévai Bíró Mátyás munkásságáról szóló tudományos konferenciára szeptember 17-ére.

A program: 9.00: gyülekezés a Dévai Bíró Mátyás téri evangélikus templom előtt • 9.15: koszorúzás a templom falán lévő emléktáblánál • 9.30: ünnepi istentisztelet; ígét hirdet *Jakab Béla* parókus lelkész • 10.30: tudományos konferencia; elnök: *dr. Korányi András*, az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) professzora, rektorhelyettes • Előadások: *dr. Ács Pál* tudományos tanácsadó (MTA BTK Irodalomtudományi Intézet): *A szentek aluvása Dévainál*. *Dr. Csepregi Zoltán* tanszékvezető egyetemi tanár (EHE Egyháztörténeti Tanszék): *Dévai magyar nyelvű kátéja*. *Dr. H. Hubert Gabriella* tudományos főmunkatárs (Evangélikus Országos Könyvtár): *Dévai és a magyar helyesírás*. *Dr. Ittész Gábor* tudományos tanácsadó (Emmi): *A wittenbergi egyetem Dévai korában*. • Rövid fórumbeszélgetés az elhangzottakról. • A konferencia zárása – dr. Korányi András. • 13 órától szeretetvendégség a konferencia résztvevői számára a gyülekezeti házban.

GYÁSZJELENTÉS

„...*aki kősziklára építette a házát.*” (Mt 7,24) Értesítjük, hogy *Kertész Gézáné* született *Temesi Lujza* okl. mérnök augusztus 10-én csendesén meghalt. Hamvait augusztus 31-én 14 órakor helyezük nyugalomra a Budapest-Deák téri evangélikus templomban (Budapest V., Deák tér 4.). Gyászolják: férje, három gyermeke, hat unokája, menyje, veje, unokatestvérei, sógorai, sógornői, rokonai és mindazok, akik szerették. „...*nincsen itt maradandó városunk, hanem az eljövendőt keressük.*” (Zsid 13,14) Kérjük, hogy koszorú helyett egy szál virágot hozzanak. Cím: 1138 Budapest, Népfürdő u. 21/c I. em. 4.

